

מפקח ומפוקח: יחסיהם לאן?

סיכום דיון בקבוצת עבודה, 3.11.14

מוביל התוכן: ד"ר אסף כהן

מנחה: עמית קטינקה

מתעד: אורי פרל

משתתפים:

סטלה קורין-ליבר, עיתונאית ופרשנית גלובס
עדי קאהן-גונן, יועצת בכירה למנכ"ל, משרד התקשורת
עו"ד יהל בן-נר, סמנכ"ל כלכלה ורגולציה, התאחדות התעשיינים
ישראלה מני, סמנכ"ל כלכלה ומיסים, איגוד לשכות המסחר
עו"ד עדנה הראל, ראש תחום ייעוץ וחקיקה כלכלי-פיסקאלי, משרד המשפטים
יואב בן-אור, מנכ"ל עמיתים קרנות הפנסיה הוותיקות
ברק לוי שילת, אתיקה
תמר פינקוס, הממונה על הרשות להגנת הצרכן והסחר ההוגן
שרון פליישר-יהודה, סמנכ"ל רגולציה, בזק
ד"ר אורית דייגי-אפשטיין, מנהלת המכון למדיניות רגולציה באוניברסיטת תל אביב ויועצת
במשרד עו"ד ERM אפשטיין, רוזנבלום, מעוז
אהוד פראוור, ראש האגף לתכנון מדיניות, משרד ראש הממשלה
יוחאי ברנשטיין, משרד הכלכלה

רקע:

סוגיית האמון (או העדרו), היא סוגיה מרכזית במערכת היחסים שבין הציבור לבין הגורם המוסדר והרגולטור. הציבור רואה ביחסים קרובים בין מפקח-למפוקח סימן לרגולציה נרפית ושבוייה, המבכרת את האינטרסים הפרטיים על-פני האינטרס הציבורי הרחב. הממשלה (הרגולטור) אינה נותנת אמון בגורם המפוקח, וגישה זו מכתיבה לעיתים תהליכים דורסניים בתהליך קביעת רגולציה חדשה. הגורם המפוקח אינו מאמין בכנות כוונותיו של הרגולטור ובמקצועיותו. בניית יחסי אמון בין הגורמים תשפר הן את כושר הביצוע של הממשלה והן את כושר התכנון והביצוע של התעשייה.

הכנס בחסות

נקודות מרכזיות בדיון:

1. הציבור לא משתתף בדיון הרגולטורי. כאשר מתאפשרת השתתפות, ישנה הרגשה שדעת הציבור לא רלוונטית מכיוון שההחלטה כבר נעשתה. כמו כן, במקרים רבים חסרה לציבור הבנה בנוגע לנושא המדובר עקב חוסר במשאבים או במידע נגיש (וכך לדוגמה יש לו קושי בוויכוח עם כלכלנים בכירים היושבים באותם דיונים).
2. חוסר שקיפות במידע יוצר דיס-אינפורמציה בין המפקח למפוקח. בחו"ל התהליכים שקופים יותר, מכיוון שהרגולטור פתוח יותר לשיח עם הצד המפוקח.
3. הממשלה קובעת רגולציות מבלי להתייעץ עם המגזר העסקי והציבור.
4. הרגולטורים פועלים לפי סכמות עבודה מיושנות ולא עומדים בקצב השוק. המגזר העסקי והצרכן מדברים בשפה שונה מזו של הממשלה.
5. בשונה ממדינות באירופה, חברות במגזר העסקי הישראלי לא יוזמות הצעות משלהן לרגולציה.
6. לרגולטורים חסרים המשאבים הנדרשים, מה שמקשה עליהם לבצע תהליכי רגולציה מורכבים ומפורטים.
7. חוסר שקיפות של המגזר העסקי מול הרגולטור.
8. פעולות האכיפה אינן מספקות ומקשות על הרגולטור לקדם רגולציה משותפת.
9. המפוקחים, הרגולטור והציבור פועלים בסביבה נטולת אמון.

המלצות:

ככלל כל המלצות המחקר שנכתב לקראת הכנס ("הרחבת ארגז הכלים הרגולטורי: יחסי אמון ורגולציה משותפת", באתר המכון הישראלי לדמוקרטיה) אומצו, ועליהן נוספו והודגשו הנקודות הבאות:

1. לייצר ולמסד ערוצים של שיתוף הציבור בדיונים המקדימים כגון שולחנות עגולים.
2. לייצר מנגנון לשקיפות מלאה בדיונים המקדימים.
3. לשלב "בכירים לשעבר" כמייצגי הציבור בדיונים מקדימים, על מנת שיתרמו מהידע והניסיון שלהם.
4. פיתוח בסיס נתונים רחב ועצמאי של כל רגולטור בנושא שבו הוא עוסק על מנת להימנע מהסתמכות על נתונים אד-הוק שמספק המגזר העסקי.

הכנס בחסות

פורום
קיסריה
מאז 1992

כנס אלי הורביץ לכלכלה וחברה

5. לייצר כלי אכיפה אפקטיביים אשר יאפשרו לרגולטור להעביר את הרגולציה באופן הדרגתי לרגולציה משותפת.
6. עידוד הרגולטור לכתוב תוכניות עבודה מסודרות לטווח ארוך.
7. קיום מפגשים תקופתיים קבועים (למשל כל רבעון) של הרגולטורים עם המגזר העסקי והציבור.

הכנס בחסות

